

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met het protocol betreffende de conventie over gedwongen arbeid van 1930, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar honderd en derde zitting in Genève op 11 juni 2014.

1. Situering

1.1. Ontstaan en doel van het verdrag

Het voorliggende protocol betreft het verbod op dwangarbeid. Het vormt een aanvulling op de IAO-conventie nr. 29 betreffende de gedwongen of verplichte arbeid van 1930. Dit protocol werd op 11 juni 2014 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar honderd en derde zitting in Genève.

Het protocol heeft tot doel de lacunes van de IAO-overeenkomst nr. 29 betreffende dwangarbeid op te vullen. Het bevestigt de noodzaak om zowel preventieve als beschermende maatregelen te nemen tegen gedwongen arbeid, maar ook om de slachtoffers rechtsmiddelen en verhaalmechanismen te bieden.

1.2. Context

Tijdens de 101ste zitting van de Internationale Arbeidsconferentie werd de noodzaak bevestigd om de bestaande verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) aan te passen met het oog op het versterken van de preventie en het beschermen van slachtoffers van gedwongen arbeid.

Tijdens de expertenvergadering van februari 2013 inzake dwangarbeid en mensenhandel met als doel arbeidskracht uit te buiten, werd er een consensus bereikt over de noodzaak om maatregelen te nemen met betrekking tot de preventie, de bescherming van slachtoffers en hun vergoeding. Hoewel de experten besloten dat een nieuw verdrag voor deze maatregelen niet nodig was, kwam men niet tot een consensus over de vorm van het instrument: een protocol en/of een aanbeveling.

Uit bevraging bleek dat een kleine meerderheid van lidstaten de voorkeur gaf aan een protocol, aangevuld met een aanbeveling.

Het Internationaal Arbeidsbureau werkte een ontwerp van protocol en aanbeveling uit. De aanbeveling kon zowel het protocol aanvullen als autonoom zijn. De ontwerpen werden op de agenda van de Internationale Arbeidsconferentie van 2014 geplaatst.

Enkel het protocol ligt in deze voor ter goedkeuring. Het protocol heeft tot doel de lacunes van de IAO-overeenkomst nr. 29 betreffende dwangarbeid op te vullen. Het voorliggende protocol houdt dan ook rekening met de evolutie van de context en de arbeidsvormen sinds 1930. Het bevestigt de noodzaak om zowel preventieve als beschermende maatregelen te nemen tegen gedwongen arbeid, maar ook om de slachtoffers rechtsmiddelen en verhaalmechanismen te bieden. Het protocol bevestigt de afschaffing van de in de overeenkomst van 1930 opgenomen overgangsbepalingen.

De IAO schat dat momenteel meer dan 21 miljoen mensen het slachtoffer zijn van gedwongen of verplichte arbeid. Het voorliggende protocol is van groot belang voor de Europese Unie (EU).

1.3. Inhoud van het protocol

Het voorliggende protocol en de bijhorende aanbeveling vormen een aanvulling op de IAO-overeenkomst nr. 29 betreffende de gedwongen of verplichte arbeid.

Het protocol bevat maatregelen om het gebruik van gedwongen arbeid tegen te gaan, in het bijzonder in het kader van mensenhandel. De partijen worden verplicht om de slachtoffers een betere bescherming te bieden en om passende en effectieve middelen ter beschikking te stellen. Verder wordt ook de internationale samenwerking bevorderd.

Het protocol telt twaalf artikelen.

1.4. Vlaamse bevoegdheden

De Vlaamse bevoegdheden situeren zich in de artikelen 2 en 3 van het voorliggende protocol. Deze artikelen bevatten onder meer bepalingen inzake opleiding, interimkantoren en opvangcentra.

Specifiek bevat artikel 2, d, een verwijzing naar werving en bemiddeling, wat deel uitmaakt van de gewestbevoegdheid werk. Wat betreft een mogelijke omzetting van de verplichting opgenomen in artikel 2, d, kan algemeen verwezen worden naar de volgende drie decreten: 1. het *decreet van 30 april 2004 houdende het Handvest van de werkzoekende*, 2. het *decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht* en 3. het *decreet van 10 december 2010 betreffende private arbeidsbemiddeling*. De Vlaamse regelgeving voorziet reeds in afdoende handhavings- en klachtenmechanismen om uitvoering te geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit dit protocol.

1.5. Procedureverloop

Gemengd karakter en aanneming

Het voorliggende protocol betreft het verbod op dwangarbeid. Dit protocol werd aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar honderd en derde zitting in Genève. Het protocol werd aangenomen met 437 voorstemmen, 8 tegenstemmen en 27 onthoudingen. Die aanneming staat gelijk met een ondertekening.

Een protocol van de IAO wordt immers niet ondertekend maar aangenomen. De staten kunnen vervolgens partij worden bij het verdrag door het te ratificeren, na beëindiging van hun interne instemmingsprocedures.

Elf landen hebben momenteel dit verdrag geratificeerd: Argentinië, Estland, Finland, Frankrijk, Mali, Mauritanië, Niger, Noorwegen, Panama, Tsjechië en het Verenigd Koninkrijk. Het protocol treedt in werking 12 maanden nadat 2 landen hun ratificatie geregistreerd hebben bij de IAO.

Tijdens zijn vergadering van 23 september 2014 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter vast. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten oefenen hun bevoegdheden uit. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen behoudens bezwaar binnen de 30 dagen na de notificatie van het verslag door het secretariaat van de WGV. De voorzitter van de ICBB meldde in zijn brief van 23 april 2015 dat geen enkel bezwaar werd geopperd. De ICBB heeft de consensus in de WGV dus stilzwijgend bekrachtigd en die bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Op 19 december 2016 verleende de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) een positief advies.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

In zijn advies van 15 februari 2017 met kenmerk 60.855/1 maakte de Raad van State een opmerking inzake de vermelding van de Franse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het advies wordt uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorstel heeft geen rechtstreekse weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het voorstel kreeg gunstig advies van de Inspectie van Financiën op 19 mei 2016. Noch de uitgaven, noch de ontvangsten van de Vlaamse overheid worden beïnvloed zodat een gemotiveerd begrotingsakkoord niet vereist is.

Het advies wordt als bijlage bij de nota gevoegd.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de gemeenten, de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's), de intercommunales of de provincies, voor wat hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en hun schuld en ontvangsten betreft.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeelsvlak of organisatorisch vlak, noch op de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1. Reguleringsimpactanalyse (RIA)

Regelgeving ter goedkeuring van internationale verdragen is vrijgesteld van een RIA (Omzendbrief VR 2014/13).

5.2. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Voorontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2014/4 (aanwijzing nr. 305).

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het protocol betreffende de conventie over gedwongen arbeid van 1930, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar honderd en derde zitting in Genève op 11 juni 2014, alsook aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid te gelasten het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,
Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,
Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- het ontwerp van decreet;
- de van memorie van toelichting;
- het protocol in het Nederlands en het Frans;
- de bijhorende aanbeveling nr.203 in het Nederlands en het Frans;
- het advies van de SERV d.d. 19 december 2016;
- het advies van de Raad van State d.d. 15 februari 2017.